

Over de plaats van het Staatsbosbeheer

Persbericht Stichting Recreatie

Minister Van Doorn en staatssecretaris Meijer van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk hebben minister-president Den Uyl een geschil voorgelegd over de positie van het Staatsbosbeheer. Blijkens een antwoord op vragen uit de Tweede Kamer hebben zij bij de besprekingen met minister Van der Stee van Landbouw geen oplossing kunnen vinden voor een betere taakvervulling van het Staatsbosbeheer ten behoeve van het natuur- en landschapsbehoud. Een tekortschieten van de organisatiestructuur is hiervan de oorzaak.

Door de particuliere organisaties werkzaam op het gebied van natuurbehoud en openluchtrecreatie, zoals de Stichting Natuur en Milieu en de Stichting Recreatie, wordt al vele jaren gepleit voor de realisering van een volledig aan de staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk verantwoordelijke "operationele arm"; voor een Rijksdienst ten behoeve van de uitvoering van het beleid op het gebied van natuur- en landschapsbehoud en openluchtrecreatie.

De vermaatschappelijking van natuur, landschap en recreatie eist een éénduidig beleid en een slagvaardige uitvoering daarvan. Dit is alleen mogelijk wanneer de staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, die verantwoordelijk is voor het "groene" welzijnsbeleid, over een eigen onder zijn departement ressorterende buitendienst beschikt.

Naar de mening van de particuliere organisaties zou het Staatsbosbeheer onafhankelijk van het ministerie van Landbouw, met uitzondering van de sector houtproductie, deze functie moeten vervullen.

De betreffende organisaties zullen zich zeer binnenkort tot de Vaste Commissie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk wenden voor nader overleg.

De Stichting Industrie-Hout zond op 21 november 1975 het onderstaande schrijven aan de leden en plaatsvervangend leden van de Vaste Commissie voor Landbouw en Visserij in de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Dames en Heren,

Met voldoening hebben wij uit de Memorie van Toelichting bij de Rijksbegroting 1976 van Landbouw en Visserij begrepen dat de belangstelling voor de bosbouw van de zijde van de regering verder gegroeid is en dat de verschillende functies van het bos meer evenredig tot hun recht lijken te komen. Dat sluit niet uit dat wij enkele problemen constateren die een goede ontwikkeling van de bosbouw en van de uitbreiding van ons bosareaal in de weg staan, problemen waarvoor wij gaarne Uw aandacht vragen.

1 Wij volgen met verontrusting de discussie over de *departementale plaats van het Staatsbosbeheer*. In het verleden heeft deze dienst zijn aandacht gewijd aan alle functies die bos, andere natuurgebieden en landschappelijke beplantingen in onze samenleving vervullen. Hoewel in de laatste decennia ons inziens de houtproductie als functie van het bos te veel werd achtergesteld bij de zogenaamde imponderabele waarden daarvan, is gedurende de laatste jaren daarin een dusdanige wijziging gekomen dat nu van een goede balans in het bosbouwbeleid kan worden gesproken. Wél zijn wij ervan overtuigd dat aan de duidelijkheid en de doeltreffendheid van het beleid afbreuk wordt gedaan door de huidige integratie op provinciaal niveau van Staatsbosbeheer met andere diensten van het Ministerie. Hierop komen wij later terug. De Stichting Natuur en Milieu heeft onlangs openlijk gepleit voor het overbrengen van het Staatsbosbeheer naar het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk en heeft aangekondigd hier toe de nodige activiteiten te zullen ontwikkelen. We moeten tegen deze doelstelling ernstige bezwaren aanvoeren. Zoals wij reeds opmerkten heeft het Staatsbosbeheer als dienst van het Ministerie van Landbouw en Visserij aan alle aspecten van het bos,

van andere natuurgebieden en van het landschap de volle aandacht gegeven. Er is geen enkele garantie dat deze veelzijdigheid bij een ander Ministerie zal worden geëvenaard of verbeterd; integendeel, met name de aandacht voor de producerende functie van het bos dreigt opnieuw gevaar te zullen lopen. Met erkenning van de grote betekenis van de immateriële functies van het bos menen wij toch Uw aandacht te moeten vragen voor de volgende feiten.

a De bosbouw is een vorm van bodemproductie die een onmisbaar en steeds schaarser wordend produkt voortbrengt; wij hebben in verschillende eerdere contacten Uw aandacht voor deze kwestie gevraagd.

b Een beheer, gericht op de duurzame produktie van hout, geeft de garantie dat het bos goed onderhouden en beheerd wordt, dat het veelzijdig is samengesteld en dat zijn variatie in leeftijdsklassen in stand wordt gehouden.

c De houtproductie is de enige bron van inkomsten voor de bosbouw en daarmee ook direkt van belang voor de andere functies die het bos in onze samenleving vervult.

In een discussie over de departementale plaats van het Staatsbosbeheer past ook de overweging dat de noodzakelijke uitbreiding van het bosareaal vrijwel alleen op landbouwgronden zal kunnen plaatsvinden. Dit vraagt een samenspel met de landbouw dat het beste gewaarborgd is indien bij één departement de verantwoordelijkheid ligt voor de verschillende vormen van bodemgebruik, inclusief de bosbouw.

Het is inmiddels algemeen bekend dat de departementale plaats van het Staatsbosbeheer onderwerp van gesprek op het hoogste niveau is geweest tussen de departementen van CRM enerzijds en Landbouw en Visserij anderzijds, een gesprek dat niet tot een oplossing heeft geleid. In verband met hetgeen wij hiervoor hebben betoogd zouden wij het ten eerste op prijs stellen indien U tijdens de behandeling van de Landbouwbegroting 1976 in de volksvertegenwoordiging de nadruk zoudt willen leggen op de noodzaak dat het Staatsbosbeheer met al zijn taken als dienst van het Ministerie van Landbouw en Visserij behouden blijft. Een splitsing van taken van het Staatsbosbeheer over twee departementen achten wij desastreus daar de functies van het bos ondeelbaar zijn en derhalve een ongedeelde bosbouwbeleid en een ongedeelde bosbeheer vereisen; splitsing zou dan ook ongetwijfeld tot doublures leiden. Wij zijn voorts van mening dat het een juiste beslissing zou zijn, indien de Minister van Landbouw met spoed het Staatsbosbeheer zijn zelfstandige positie binnen zijn departement zou teruggeven en daarmee niet alleen de doeltreffendheid van deze dienst aanzienlijk zou vergroten, maar ook elke twijfel zou wegnemen aan de maximale aandacht die hij bereid is te geven aan de belangen van bos, natuur en landschap.

2 Verder zouden wij gaarne het volgende probleem onder Uw aandacht willen brengen. Tot ons genoee-

gen hebben wij in de afgelopen anderhalf jaar bemerkt dat, mede dank zij activiteiten van de Tweede Kamer, de Minister van Landbouw meer aandacht is gaan besteden aan de houtproductie als belangrijke functie van het bos. In dit verband zijn duidelijke beleidsuitspraken gedaan in de Memorie van Toelichting bij de laatste Landbouwbegroting. We achten het evenwel essentieel, vooral in verband met de gewenste uitbreiding van het bosareaal, dat de *konkurren- tiepositie van de bosbouw ten opzichte van de land- bouw* door een onafhankelijke instantie wordt geanalyseerd, waarvoor een inventarisatie noodzakelijk is van de totale direkte en indirecte steun, aan de verschillende vormen van bodemproductie, door wie en hoe dan ook verleend. We achten dit in het kader van het werk van de inmiddels ingestelde interdepartementale commissie voor de bosinstandhouding en bos- uitbreiding zelfs onmisbaar. Het is immers onjuist, zoals nogal eens gebeurt, dat in de beleidssfeer bedrijfseconomische resultaten van bos- en landbouw met elkaar worden vergeleken als het erom gaat de wenselijkheid van het een of van het ander te beoordelen, zonder dat daarbij de ongelijkheid in steun op een of andere wijze wordt verrekend. Wij zouden het zeer op prijs stellen indien U het uitvoeren van de bovenbedoelde analyse zoudt willen stimuleren.

3 De herhaaldelijk van de zijde van de bosbouw gehoorde en ook gepubliceerde opmerking dat de houtprijzen laag zijn en niet zijn gestegen, is in zijn algemeenheid onjuist maar werkt helaas wél remmend op de bosaanleg. Wij achten derhalve een goede analyse van de *prijsontwikkeling van hout* dringend noodzakelijk, een analyse die door het Staatsbosbeheer en de desbetreffende direkties van het Ministerie van Economische Zaken zou kunnen worden uitgevoerd. U zult begrip hebben voor onze veront- rusting over de bovengenoemde mededelingen over de houtprijzen, indien U kennis neemt van de stijging van de houtprijzen waarmee de Nederlandse houtverwerkende papierfabrieken in de periode 1970-1975 zijn gekonfronteerd:

Van Gelder Papier (Renkum en Velsen) 43%

Papierfabriek De Hoop (Eerbeek) 67%

Verenigde Papierfabrieken (Eerbeek) 101%

De grootste stijging had plaats sinds 1973, toen overal ter wereld de structurele houtschaarste merkbaar werd. De Nederlandse papierhoutprijzen behoren tot de hoogste in Europa.

Wij danken U bij voorbaat voor de aandacht die U aan de in dit schrijven gesignaleerde problemen wilt besteden.

Een kopie van deze brief zenden wij aan de Minister-President, aan de Minister van Landbouw en Visserij en aan de Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

Met de meeste hoogachting,
w.g. Ir. H. A. van der Meiden,
directeur.

Brief d.d. 28 november 1975 van de **Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging** aan de leden en plaatsvervangend leden van de Vaste Commissie voor Landbouw en Visserij in de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Dames en Heren,

De problemen rond de departementale plaats van het Staatsbosbeheer zijn reeds meermalen ter discussie geweest in vergaderingen van onze vereniging. De recente ontwikkelingen waarbij wij vooral doelen op het niet tot overeenstemming komen tussen de betrokken bewindslieden, geven ons aanleiding uw aandacht te vragen voor het volgende.

1 Splitsing van het Staatsbosbeheer ongewenst

Een van de hoofdtaken van het Staatsbosbeheer is het beheren van bossen en andere natuurgebieden welke in het bezit zijn van de Staat. Dit is steeds geschied met volledige inachtneming van de meerzijdige functie die deze staatsgoederen ten dienste van de gemeenschap kunnen en moeten vervullen. Splitsing van de taken van het Staatsbosbeheer over verschillende departementen zou leiden tot verstoring van dit zo zorgvuldig opgebouwde evenwicht in de behartiging van de belangen, verbonden aan de verschillende functies van bos en andere natuurgebieden, en wordt door ons dan ook als uiterst ongewenst beschouwd. Vastgesteld kan worden dat het Staatsbosbeheer gedurende verscheidene generaties heeft bewezen de continuïteit van een dergelijk evenwichtig beheer te kunnen waarborgen.

2 Zelfstandige positie binnen het departement noodzakelijk

Wij achten een zelfstandige positie van het Staatsbosbeheer ongeacht het departement, waartoe het behoort, een voorwaarde voor de goede uitvoering van een beleid dat de waarden van onze bossen en andere natuurgebieden en van ons landschap zo volledig en zo veelzijdig mogelijk tot hun recht doet komen. In dit verband achten wij de huidige situatie onbevredigend, waarbij wij het oog hebben op de provinciale integratie met andere diensten van het Ministerie van Landbouw en Visserij, waarbij het dienstvak natuurbehoud van het Staatsbosbeheer in zijn relatie tot het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk een uitzonderingspositie inneemt.

3 Voorkeur voor plaatsing bij het Ministerie van Landbouw en Visserij

Ervan uitgaand dat de onder 2 genoemde zelfstandigheid weer kan worden hersteld menen wij dat een verplaatsing van het Staatsbosbeheer van het Ministerie van Landbouw en Visserij naar dat van Cultuur,

Recreatie en Maatschappelijk Werk niet meer actueel is. Rekeninghoudend met het onder 1 vermelde moet worden betwijfeld of de goede balans in de aandacht, die het Staatsbosbeheer aan de verschillende functies van het bos besteedt, bij een dergelijke verplaatsing niet zou worden verstoord.

Het voortbestaan van de huidige situatie lijkt ons het beste gewaarborgd bij situering van het Staatsbosbeheer bij het Ministerie van Landbouw en Visserij, zolang dit het Ministerie is dat zich bij uitstek met de verschillende vormen van bodemgebruik en terreinbeheer bezighoudt.

Een afschrift van deze brief zenden wij aan de Minister-President, de Minister van Landbouw en Visserij en de Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

Met de meeste hoogachting,
Het Bestuur
w.g. B. van Vloten, voorzitter
w.g. A. D. Verhoeff, sekretaris